

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. VIII. Scientia media affingit Deo modum cognoscendi actus liberos
nostræ voluntatis, conditionatè futuros, confusum, & indeterminatum,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

versio, neque est Deo libera, nec ab illo impedi-
bilis: Ergo &c. Minor subsumpta probatur. Et
in primis quod talis conversio, juxta principia
Adversariorum, non sit Deo libera, videtur ma-
nifestum, cum illa sit prior omni decreto actuali
& exercitio voluntatis divinæ; & cum scientia
media, quæ circa illam versatur, non sit libera ex
parte subjecti, sed tantum ex parte objecti, ut
docent ejus Assertores. Quod etiam illa non sit à
Deo impediibilis, patet ex dictis, & currit argu-
mentum supra positum: si enim posset à Deo im-
pediri, posset per voluntatem divinam scientia
media falsificari; & sic ante voluntatis decretum,
non erit infallibilis talis scientia, nec necessario
competens Deo, sed dependenter à voluntate sua
libera. Quare ex positione scientiæ mediæ, vel di-
minuitur potentia divina, ejusque supremum do-
minium ac perfecta libertas, circa res conditio-
natè futuras, aut redditur incerta & fallibilis illa
scientia. Concludo igitur (Amice Lector) & ro-
go te cum Augustino libro 1. operis imperfecti
num. 50. *Ne ita de his angustiis exeat, ut fidei
caput perdas, quâ fide primitus in simbolo con-
fitemur, credere nos in Deum Patrem omnipoten-
tem.*

§. VII.

*Scientia media attribuit Deo modum concurrenti
cum causis liberis, cæcum, & ignorantem,
vagam, & indeterminatum.*

155.

Probatur breviter: Quando Deus cognoscit
futuram, debet supponere modum agendi suum,
& creaturæ: quandoquidem non potest supponi,
nec cognosci res, ut absolute, vel conditionatè
futura; nisi supponatur habere omnia, quæ sunt,
vel essent necessaria ad existendum; ac, proinde
concursum causæ primæ, sine quo nulla potest
poni actio causæ secundæ, quæ cum sit aliquid
ens per participationem, necessario, & essentia-
liter dependet ab ente per essentiam: Atqui mo-
dus ille concurrenti Dei, præsuppositus à scientia
media, cæcus est, ac ignarus, vagus, confusus, &
indeterminatus: Ergo scientia media Deo mo-
dum concurrenti cum causis liberis cæcum ac ig-
norantem affingit. Major patet, Minor proba-
tur: Modus ille agendi, est concurrere per con-
cursum indifferentem, & sine intentione & voli-
tione alicujus actus, & effectus particularis, cum
sola intentione generali agendi quod voler crea-
tura, quodcumque illud sit, sive bonum, sive ma-
lum, sive amorem, sive odium &c. Sed hoc est
concurrere cæco & ignorantem modo, vagè, & con-
fused, & quasi in incertum; eoque ferè modo quò
piscatores, qui mittunt retia in mare, vel in flu-
men, ignorantes quos pisces apprehendent, & in
suis retibus concludent: an Soleas, vel Rhom-
bos, Thynnos, aut Salmones &c. Ergo scientia
media attribuit Deo modum concurrenti cum
causis liberis, cæcum, & ignorantem, incertum, &
indeterminatum.

156.

Dices cum Suarez libro 1. de concursu Dei cap.
15. Decretum Dei de concurrente cum causis li-
beris, dirigi per scientiam mediam, quâ Deus præ-
videt distinctè & in particulari, quem actum vo-
luntas creata elicitura sit, si in his occasionibus
& circumstantiis occurrentibus præbeat illi suum
concursum.

157.

Sed contra: Hic non agimus de concursu causæ
primæ subsequente ad scientiam mediam, sed de
illo quem talis scientia in signo rationis eam ap-

Atecedenti, in Deo supponit; cum enim sit specu-
lativa, supponit suum objectum, & omnes essen-
tiales dependentias ad illius existentiam requisi-
tas, subindeque concursum causæ primæ, seu de-
cretum & voluntatem concurrenti cum causis se-
cundis: Sed modus ille concurrenti, præsuppo-
situs à scientia media, est cæcus, & ignarus, va-
gus, & indeterminatus; quia exhibetur à Deo
causis liberis, per vagam quandam, confusam, &
generalem applicationem suæ omnipotentiae, ad
cōcurrentem cum voluntate creata ad quodcum-
que voluerit, & nullum tunc intendendo aut cog-
noscendo actum in particulari. Ergo modus ille
concurrenti cum causis liberis, multum derogat
perfectiōni divinæ providentiæ, quæ non debet
tendere ad nostros actus liberos in communi, va-
gè, & indeterminatè, sed circa illos in individuo,
distinctè, & in particulari versari: ut docet S. Tho-
mas 3. contra Gent. cap. 89. ubi impugnat erro-
rem Origenis & aliorum, qui non intelligentes
(inquit S. Doctor) qualiter motum voluntatis
Deus in nobis causare possit, absque præjudicio
libertatis, dixerunt quod providentia non est de
his quæ subsunt libero arbitrio, scilicet de electio-
nibus.

Confirmatur & magis illustratur hæc ratio:
Juxta sententiam defensorum scientiæ mediæ,
sunt distinguendi duo modi concurrenti causæ
primæ cum secundis: unus cæcus, & ignarus, ca-
sualis, & fortuitus, qui præsupponit ad scien-
tiam mediam, & nullum intellectus iudicium, quo
divina voluntas & omnipotentia ad aliquem ef-
fectum in particulari producendum dirigantur,
supponit; sed modo quodam vago, & quasi in
incertum, tendit in actus voluntatis humanæ, ni-
mirum ad quodcumque voluntas creata elegerit
& voluerit: alter verò prudens & sapiens, ac sup-
ponens prævisionem scientiæ mediæ, & cum de-
liberatione & intentione effectus particularis:
quo nihil absurdius dici potest, nam juxta hunc
modum dicendi, Deus perinde se habet, ac si quis
fagitam ejaculari, aut machinam bellicam veller
displodere per cæcos meatus, dubius quò tendat,
quidve eâ viâ attingat, nisi per fenestram exerto
capite id exploret: sicut enim talis exploratio &
cognitio subsequens, non impediret quin emissio
illa fagitæ, vel globi, modo quodam cæco & ig-
noranti facta esset, nullumque intendendo sco-
pum in particulari: ita cognitio & exploratio
scientiæ mediæ, non impedit, quin in signo il-
lam antecedenti, modus quidam agendi & con-
currenti cum causis liberis, cæcus, & ignarus, va-
gus, & indeterminatus (utpote sine cognitione &
intentione effectus particularis) Deo attribuat.

§. VIII.

E Scientia media affingit Deo modum cognoscendi
actus liberos nostræ voluntatis, conditionatè
futuros, confusum, & indeterminatum.

Hoc inconveniens & absurdum, manifestè
sequitur ex doctrina Adversariorum: do-
cent enim voluntatem nostram, cum eligit hoc
objectum potius quàm aliud, non determinare
seipsam ad hunc numero actum, potius quàm ad
aliud, sed ad hunc numero actum determinari à
causa prima. Ita Suarez in Metaphysica disp. 5.
sect. 5. num. 7. ubi mutat sententiam quam tenuer-
at in 3. p. Idem repetit disp. 22. sect. 1. num. 13.
& sect. 4. num. 5. & 35. & in opusculis, libro 1. de
concursu Dei cap. 12. num. 11. & libro 1. de gratia

158.

prologom. 2. cap. 8. num. 16. Idem tenet Herice Tract. 1. disp. 7. cap. 11. num. 84. & alij Recentiores communiter. Ex quo patet, quod cum Deus in illo signo, in quo Adversarij ponunt in Deo scientiam mediam, nihil suo decreto circa actus liberos voluntatis nostræ, absolute, vel conditionate futuros, determinaverit; nequit illos per scientiam mediam videre in individuo, sed solum in specie. A quo enim in tali signo essent determinati in individuo? Non à voluntate creata, quæ in Adversariorum doctrina, non determinat suos actus quantum ad individuum, sed solum quantum ad speciem. Nec à voluntate divina, cum enim illa in eo priori (ut dixi) nullum habeat, nec concipiatur habere decretum circa nostros actus liberos, illos quantum ad individuum determinare non potest. Non videt ergo Deus per scientiam mediam actus illos cum determinatione individuali, sed tantum quantum ad speciem: Atqui cognoscere aliquod objectum, quantum ad speciem tantum, & non in singulari & individuo, est cognoscere illud confuse, obscure, & indeterminate, ut patet dum quis videt hominem à longè venientem; licet enim cognoscat illum esse hominem, & non equum, vel leonem; si tamen ignoret, an ille sit Petrus, vel Joannes, vel Jacobus, talis cognitio confusa, obscura, & imperfecta censetur: Affingunt ergo Deo Adversarij modum cognoscendi per scientiam mediam actus liberos nostræ voluntatis conditionate futuros, imperfectum, obscurum, confusum, & indeterminatum, subindeque Deum exoculant, ejusque infinitam scientiam penitus destruunt: ut enim egregie discurret S. Doctor hic art. 11. in calce corporis articuli: *Cum Deus sciat alia à se per essentiam suam, in quantum est similitudo rerum, vel ut principium activorum earum, necesse est quod essentia sua sit principium sufficiens cognoscendi omnia que per ipsum sunt, non solum in universali, sed etiam in singulari. Quam rationem futurius expendit articulo sequenti, ubi sic ratiocinatur: Cognitio cujuslibet cognoscens se extendit secundum modum forma que est principium cognitionis, species enim sensibilis que est in sensu, est similitudo solum unius individui, unde per eam solum individuum cognosci potest; species autem intelligibilis intellectus nostri, est similitudo rei quantum ad naturam speciei, que est participabilis à particularibus infinitis: unde intellectus noster, per speciem intelligibilem hominis, cognoscit quodammodo homines etiam infinitos, sed tamen non in quantum distinguuntur ad invicem, sed secundum quod communicant in natura speciei, propter hoc quod species intelligibilis intellectus nostri, non est similitudo hominum, quantum ad principia individualia, sed solum quantum ad principia speciei. Essentia autem divina, per quam intellectus divinus intelligit, est similitudo sufficiens omnium que sunt vel esse possunt, non solum quantum ad principia communia, sed etiam quantum ad principia propria uniuscujusque, ut ostensum est: Unde sequitur quod scientia Dei se extendat ad infinita, etiam secundum quod sunt ab invicem distincta. Fictitia ergo & chimerica est scientia media, quæ, juxta Adversariorum principia, actus liberos voluntatis nostræ, conditionate futuros, solum in communi, & quantum ad rationem specificam, non verò distinctè, & in particulari, seu quantum ad rationem individualem, explorare & cognoscere potest.*

Tom. I.

§. IX.

Scientia media apparenter solum fovet libertatem, reipsa tamen illam tollit, & in suo primo principio præfocat & extinguir.

Probatur primò argumento ad hominem, desumpto ex ipsis principijs Adversariorum. Illa scientia tollit libertatem, quæ supponit res esse futuras, ex vi & natura oppositionis contradictoriæ: Atqui scientia media hoc supponit: Ergo libertatem tollit. Major constat: cum enim oppositio contradictoria, sit causa necessaria, necessitate absolutà, utpote fundata in illo primo principio, quodlibet est, vel non est, quo nihil potest esse, vel concipi magis necessarium; futuritio ad illam consequens, & ex illa proveniens, non potest esse libera & contingens, sed naturalis tantum & necessaria. Minor verò probatur: Assertores scientiæ mediæ, supponunt & docent, propositiones contradictorias de futuris contingentibus, non solum conditionatis, sed etiam absolutis, habere determinatam veritatem vel falsitatem, ratione oppositionis contradictoriæ; ut supra retulimus ex Patre Martinono, qui id aperte profitetur, cum cæteris Societatis Doctoribus: Ergo cum veritas objectiva futurorum contingentium, supponat illorum futuritionem, imò sit ipsa futuritio rei contingentis, ut objecta intellectui divino, & ab ipso cognita, vel cognoscibilis; manifestum est, juxta Adversariorum principia, determinatam futuritionem rerum contingentium, ex vi & natura oppositionis contradictoriæ provenire.

Probatur secundò: Nullus actus bonus, potest esse, vel concipi ut liber, per ordinem ad voluntatem creatam, qui non sit & concipiatur liber, per ordinem etiam ad voluntatem divinam; alioquin illa non esset primum liberum, nec voluntas creata in suis actibus liberis, esset ipsi essentialiter subordinata: Sed conversio Petri v. g. in eo signo in quo prævidetur per scientiam mediam, ut conditionate futura, non potest esse, vel concipi ut libera, per ordinem ad voluntatem divinam: Ergo neque per ordinem ad voluntatem creatam. Major constat: Minor autem probatur dupliciter. Primò quia in eo signo, in quo scientia media prævidet conversionem Petri, ut conditionate futuram, nullum datur, nec concipitur in voluntate divina, decretum actuale & exercitum, quò Deus liberè determetur convertere Petrum, ex hypothesi quòd in his occasionibus & circumstantiis constituatur: Ergo talis conversio, in eo signo non potest esse, vel concipi ut libera, per ordinem ad voluntatem divinam. Consequentia patet: libertas enim voluntatis divinæ non exercetur nisi mediante libero decreto actuali, & exercito: Ergo si in tali signo, tale decretum non detur, nec concipiatur in Deo, in ordine ad conversionem Petri, illa non potest esse, nec concipi ut libera, per ordinem ad voluntatem divinam.

Secundò probatur eadem Minor: Si talis conversio conditionate futura, in eo signo esset, & conciperetur ut libera, per ordinem ad voluntatem divinam, scientia quam Deus habet de illa, esset omni ex parte libera, id est non solum ex parte objecti, sed etiam ex parte subjecti; & sic non esset scientia media, quæ (ut docent ejus defensores) partim libera est, & partim necessaria, & medium tenet locum inter scientiam simplicis intelligentiæ, & visionis, ac de utraque participat. Probatur tertio: Primi liberi libertate destru-

R r ij

159.

art. 5.
§. 4.

160.

161.